

Henrik Wahlström
Hälsa- och sjukvård
Tfn: 072-4590 440
E-post: henrik.wahlstrom@regionjh.se

Till: Regionens revisorer

Hälsa- och sjukvårdsnämndens svar på Granskning av vårdskulden inkl. uppskjuten vård på grund av pandemin (REV/30/2022)

Regionens revisorer har i december 2022 presenterat sin granskning av vårdskuld inklusive uppskjuten vård på grund av pandemin. Revisionens sammanfattade bedömning är att hälsa- och sjukvårdsnämnden inte fullt ut har haft en tillfredställande planering eller har vidtagit tillräckliga åtgärder för att hantera det uppdämda vårdbehovet som uppstått efter pandemin. Tillgängligheten uppfyller inte kraven i vårdgarantin och inom flera områden nås inte vårdgarantin. Avsaknad av analysverktyg och brister i datakvalitet försvårar arbetet med att förbättra tillgängligheten. En vårdlotsfunktion saknas för att avlasta verksamhetsområdena när patienter behöver stöd för att få hjälp inom vårdgarantin. Produktions och kapacitetsplanering är implementerad på endast ett fåtal områden.

Revisionen lämnar sex rekommendationer:

1. Stärka analysen av orsaker till bristande tillgänglighet och vidta riktade åtgärder för att förbättra tillgängligheten enligt vårdgarantins krav.
2. Regelbundet följa upp och utvärdera pågående initiativ kring de insatser som görs för att säkerställa effekten av åtgärderna.
3. Tillsä se att det sker en fortsatt utveckling av analysverktyg till verksamhetschefer, och säkerställ att verksamheterna involveras i detta arbete.
4. Analysera orsaker till personalomsättning bland framför allt sjuksköterskor i dygnet runt-verksamheten och genomföra åtgärder för att säkerställa en långsiktig kompetensförsörjning.
5. Utforska möjligheten att se över kompetensutveckling, verksamhetsprocesser samt resurssättning i enheten för Beslutsstöd för att säkerställa stöd till cheferna.
6. Se över möjligheterna att inrätta en vårdlotsfunktion som avlastar sjukvårdsverksamheter när patienter behöver vill ha hjälp inom vårdgarantin.

För Hälsa- och sjukvårdsnämnden är tillgänglighet ett prioriterat område och nämnden delar uppfattningen att det finns brister i och med att vårdgarantin inte uppfylls. Ett flertal initiativ i syfte att förbättra tillgängligheten har påbörjats under 2022 och får sin fortsättning under 2023. Här kan särskilt nämnas avtal med andra vårdgivare, särskilda avrop av hyrpersonal och rekryteringbefrämjande insatser. Under helåret 2022 har andelen patienter som fått vård inom vårdgarantins gränser tyvärr inte förbättrats i önskvärd omfattning och antalet operationer/behandlingsar är ännu inte uppe på prepandemiska nivåer. Det finns dock under perioden augusti 2022 till och med januari 2023 en förbättring

med drygt 400 fler opererade/behandlade patienter jämfört med samma period ett år tidigare. Till följd av ökat inflöde återspeglas ännu inte den högre produktionen i förbättrad uppfyllelse av vårdgarantin.

Rekommendationerna som lämnats besvaras nedan:

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden menar att den huvudsakliga orsaken till den bristande tillgängligheten är den nationella sjuksköterskebrist, vilken ligger bakom stängda vårdplatser och operationssalar i de flesta av landets regioner. Denna orsak är i grunden välanalyserad och analyseras ytterligare i och med *Särskild ledning kompetensförsörjning*. Det därunder sorterande arbetet med *Rätt Använd Kompetens (RAK)* fokuserar på att förbättra vårdens flöden. Arbetet är pågående och fortsätter under 2023. Exempel på redan vidtagna åtgärder är:
 - Utökning av VårdNära Service (VNS) så att avdelningspersonal i större utsträckning kan ägna sig åt direkt patientarbete.
 - Flytt av vissa operativa ingrepp från operationsavdelning till mottagning för att frigöra operationssalsresurs samt öka antalet ingrepp.
 - Implementering av taligenkänning vid diktering för att frigöra tid för medicinska sekreterare till andra arbetsuppgifter.
 - Projekt för att flytta vårdinsatser från sjukhuset till primärvården, något som vid breddarbete på sikt kräver utökad flexibilitet i Hälsovalssystemet.
2. Hälso- och sjukvårdsnämnden avser fortsätta följa tillgänghetsläget under 2023. I denna uppföljning ingår uppföljning av riktade insatser.
3. Hälso- och sjukvårdsnämnden instämmer i Revisionens rekommendation att tillse att det sker en fortsatt utveckling av analysverktyg till verksamhetschefer, och säkerställande att verksamheterna involveras i detta arbete. Ett huvudproblem är de felaktigheter som finns i det grundläggande datalagret som utgör underlag för såväl befintliga som framtida analysverktyg. Regionens datalager och huvudsakliga analysverktyg administreras av enheten Beslutsstöd som organiseras under Ekonomidirektören, och arbete med förbättring och utveckling av Regionens analysverktyg pågår. Nämnden önskar även framgent vara en aktiv del i detta arbete.
4. Hälso- och sjukvårdsnämnden anser att den långsiktiga kompetensförsörjningen är ett prioriterat område. Förutom att personalomsättning analyseras av verksamheterna själva, sker nu också övergripande arbete i och med *Särskild ledning kompetensförsörjning*. Åtgärder kommer att vidtas utifrån detta arbete under hela 2023.
5. Hälso- och sjukvårdsnämnden välkomnar Revisionens rekommendation att enheten beslutsstöd bör ses över utifrån kompetensutveckling, verksamhetsprocesser samt resurssättning. Att Beslutsstöd är välfungerande med relevanta resurser och förmågor är centrala för nämndens möjlighet till analys och för att identifiera relevant stöd till hälso- och sjukvårdens chefer. Enheten för Beslutsstöd är organiserad under Ekonomidirektören. Nämnden önskar även framgent vara en del i utvecklingen av enheten Beslutsstöd.
6. Hälso- och sjukvårdsnämnden arbetar sedan hösten 2022 med översyn av hur en vårdlotsfunktion kan organiseras, inrättas och utformas. Detta arbete sker gemensamt med Hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen. Finansiering bedöms kunna ske inom ramen för *Överenskommelse om ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården 2023*, som blev klar precis före jul 2022. Preliminära indikationer ger vid handen att en vårdlotsfunktion kan vara inrättad under försommaren 2023.

Katarina Nyberg Finn (S)
Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande
sjukvårdsdirektör

Anna Granevärn
Tf. hälso- och